

DE BAIGNEUR ...

TOT UW DIENST

Baigneur, badkarrenman of strandcabineverhuurder ... het beroep is door de jaren heen erg veranderd.

Aanvankelijk was het iemand die **baders in een badkar in zee trok**, al dan niet met behulp van paarden. Vandaag is het **een verhuurder van vaste cabines** en de bijhorende zonneschermen, zetels, ligzakken ... De baigneur zorgt eventueel ook voor **opslag, herstellingen, onderhoud, plaatsen en weghalen** van de cabines.

Vroeger werden ook **badpakken, zwembroeken en badhanddoeken** verhuurd. Niet iedereen had die in z'n garderobe. Voor de baigneur kwam daar dan ook de was en de plas bij, elke avond opnieuw. De volgende dag moesten de badpakken weer proper beschikbaar zijn.

Vandaag baat een aantal baigneurs nog **een strandbar** uit naast de verhuur van cabines en meubilair. Ze doen dat omdat het anders niet meer winstgevend is, omdat het hip is, omdat de toerist het verwacht ...

*Frans van Wulpen en dochters Suzanne en Elizabeth,
baigneurs in Blankenberge, 1939*

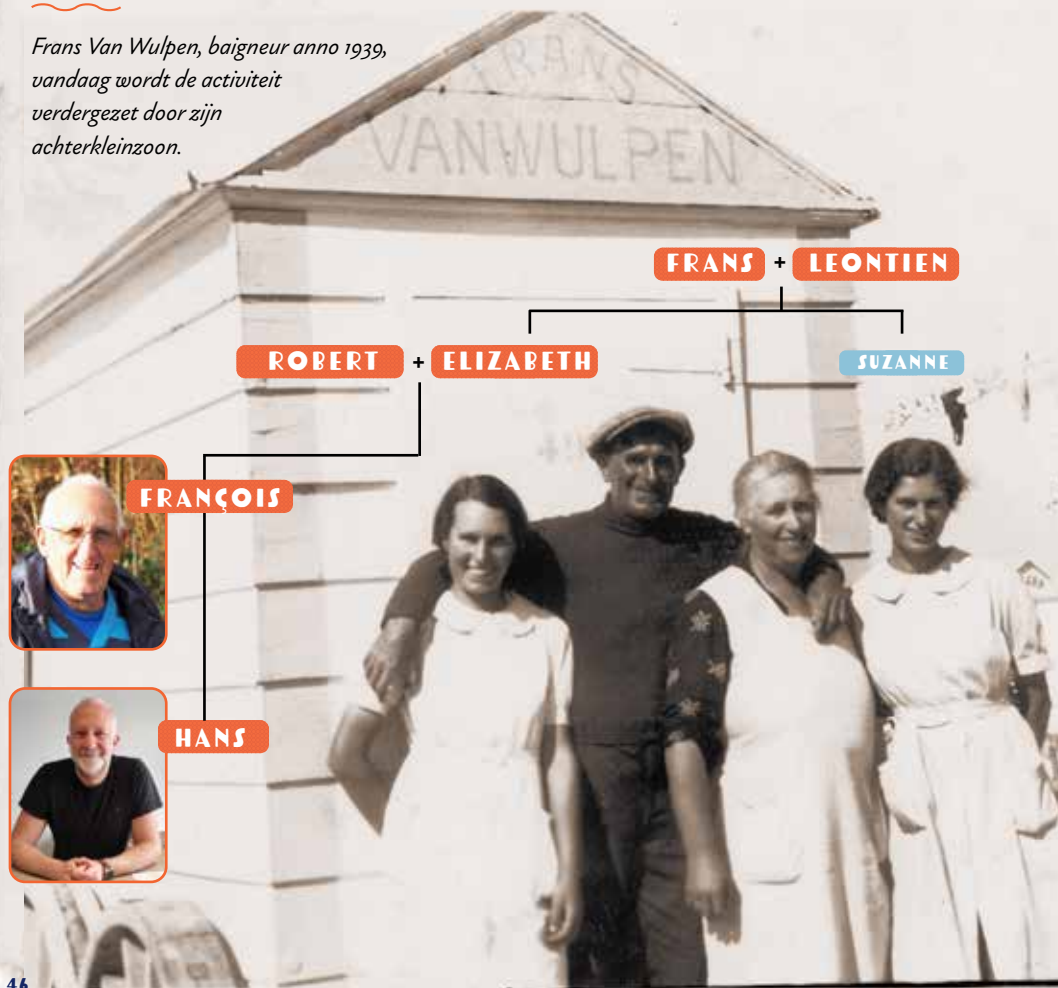
Collectie Hans Knudde

*Bij de baigneur kon je ook
een stoel, badhanddoeken
en badpak huren.*

*In Middelkerke verhuurde
de familie Coene zelfs
ulotten, kano's en kajaks.*

Frans Van Wulpen, baigneur anno 1939, vandaag wordt de activiteit verdergezet door zijn achterkleinzoon.

VAN GENERATIE OP GENERATIE

Wat erg opvalt bij de baigneurs, is dat het **een job is die veelal van generatie op generatie werd doorgegeven**. Sommige families gaan vier generaties terug, veel baigneurs blikken terug op drie generaties.

Hans Knudde uit De Haan/Wenduine bijvoorbeeld, is trots dat hij deze waardevolle traditie als vierde in rij mag verderzetten. Zijn **overgrootvader** Frans Van Wulpen startte met de zaak vóór de Eerste Wereldoorlog. Zijn **dochter Elizabeth** nam de zaak over, samen met haar man Robert Knudde. Vervolgens nam zoon François de zaak over, en momenteel runt kleinzoon Hans het bedrijf. De laatste generaties deden verhuur in bijberoep. Hans doet het vooral omdat hij de familietraditie wil verder zetten.

*Maria Degrootte en Cornelius Lannoye
voor één van hun badkarren, De Haan
1945, Dochter Gladys behield de naam
van haar moeder op de cabines.*

*Cabine 'Roland', genoemd naar de man
van de uitbaatster.*

Collectie familie Verté-Zuterman

Collectie Gladys Lannoye

De Haan

De Belgische Kust

Prentbriefkaart met cabines 'Jan'
Collectie Jan Ackaert

IN DE NAAM VAN ...

Achter de naam van hun zaak, **die met trots op de cabines prijkt**, schuilt meestal ook een familiale band.

De zaak van Gladys heette bijvoorbeeld 'Maria', de **naam van haar moeder**. En velen noemden Gladys 'Madame Maria'. Mariette Zutterman koos de naam van **haar man Roland**.

Veel stranduitbatingen dragen nog steeds de naam van hun voorouder. Peter Verkest uit De Haan baat nog steeds '**Oscar uit, naar zijn grootvader** die de zaak opstartte. Ook de zaak van Roger en Marc Coene bleef altijd 'Albert' heten. Genoemd naar Albert De Jonghe. Hij richtte de zaak met Marcs grootvader op en was in de jaren 20 een bekende renner.

Het kan ook een **pragmatische keuze** zijn. De ouders van Jan Ackaert namen de zaak '**Jef**' over. Ze kozen de naam van hun zoon **Jan**, want er was maar plaats voor drie letters, en zo moesten ze enkel de 'e' en de 'f' overschilderen.

Hoewel sommigen nog vasthouden aan de traditionele voornaam, kiest een aantal uitbaters tegenwoordig voor **meer exotische namen**. Jan D'hondt (Wenduine) ging voor '**Belmondo beach**'.

Erwin Renders uit Blankenberge koos voor '**Blue Beach**', de overgenomen zaak van Peter Verkest (De Haan) heet nu '**Sunset Beach**'.

'Belmondo beach'

klinkt een stuk mondainer dan
'Strand Norbert'.

*'Het past ook wel bij mijn
klanten: ik heb leuke en mooie
klanten.'*

~Jan D'hondt

De baigneur anno 2022

©Zoë Kennof - Collectie Jan D'hondt

BAIGNEUR ...

EEN JOB VOOR MAN EN VROUW

Het was traditioneel zo dat de **man** zich bezighield met het sleuren en de technische kant, terwijl de **echtgenote** vooral het contact met de klanten op zich nam. Ook de kinderen werden soms ingeschakeld in het verhuurbedrijf.

Dikwijls combineerden baigneurs hun uitbating met **een andere job in de winter**. Veel cabineverhuurders waren technisch opgeleid en vonden werk als timmerman, schilder, metaalbewerker ...

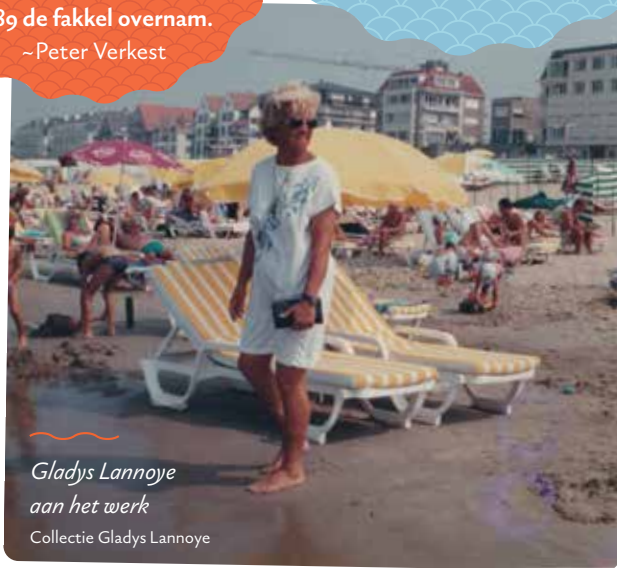
Vandaag de dag is de zaak veelal **te groot geworden** om nog te combineren met een andere job. Door overnames bezitten sommige verhuurders een heel grote concessie met veel cabines. Die vragen **natuurlijk ook heel wat onderhoud**. En een **efficiënte stockage**: de cabines die vorig jaar volledig werden nagekeken, komen helemaal achteraan. Vooraan staan dan de cabines die een onderhoudsbeurt nodig hebben. Schilderen, sloten vervangen, het ijzerwerk inspecteren en herstellen ... In januari begint alweer het **administratieve luik**: de huurders aanschrijven, papieren voor de gemeente in orde brengen ...

Al vanaf mijn twaalf, dertien jaar werd ik ingeschakeld, en ik was wel een keer kwaad dat ik niet met mijn maten kon gaan spelen. Maar het voordeel was dat ik er helemaal klaar voor was wanneer ik in 1989 de fakkels overnam.

~Peter Verkest

Mijn moeder ging rond met een grote handtas om het geld op te halen. Dat was één en al kluttering in die tas, want ze ordende dat niet in een portemonnee of zo. Die tas werd door de Duitsers al eens de Millionen-Tasche genoemd. Thuis na het avondeten, keerde ze de tas uit op de keukentafel en iedereen hielp tellen. Dat was een soort ritueel.

~Jan Ackaert

Gladys Lannoye
aan het werk

Collectie Gladys Lannoye

VROUW AAN HET ROER

Een aantal vrouwen besliste ook om **alleen een zaak uit te baten**. Zo nam Gladys Lannoye uit De Haan in 1965 de zaak 'Maria' over van haar ouders Cornelius en Maria Degroote. Pas 40 jaar later liet ze zelf de zaak over. Ze had het geluk dat haar man onderwijzer was en de tijd had **om bij te springen** in het drukke zomerseizoen.

Ondanks het feit dat haar man Roland haar zoveel mogelijk hielp, vond Mariette Zutterman uit Blankenberge het vooral **een zware stiel**. Het was één van de redenen om er na 13 jaar mee te stoppen.

'Toen de ligbedden opkwamen, kozen de mensen massaal voor het comfort van het ligbed. Dat was geen cadeau voor de baigneurs, want die ligbedden wogen veel zwaarder dan stoelen. Het was niet meer te doen. Eerst hadden we er drie, dan zestien, maar om goed te boeren, moesten we er veel meer aankopen. Dat was onder andere de reden dat ik ermee gestopt ben. Ik was nog maar 36, maar het ging niet meer. Het was te zwaar voor een vrouw alleen.

~Mariette Zutterman, baigneur van 1969 tot 1982

Mariette Zutterman en Roland
Collectie familie Verté-Zutterman

EEN DAG UIT HET LEVEN VAN DE...

Dries Vermeersch vertelt:

We begonnen vroeg omdat we alles moesten klaarzetten tegen dat de strandgasten rond een uur of tien aankwamen.

Daarna alles in het oog houden, stoelen bijzetten ... ligstoelen en ligzetels weer netjes ordenen tussendoor.

Met z'n vieren konden we het op zo'n drukke zomerdag maar net bijhouden en mochten we niet te veel de aandacht verliezen.

Even op adem komen of een frisse duik nemen in de zee tijdens de lunchpauze schoot er soms zelfs bij in.

Ik zou het iedereen aanraden: je bent de hele dag buiten, in de gezonde zeelucht, tussen de mensen, je houdt je conditie in stand, je geniet van de ultieme vakantiesfeer en je verdient een mooie zakcent.

~Dries Vermeersch

JOBSTUDENT!

Jobstudenten die in het seizoen kwamen helpen, moesten eerst een doop ondergaan. Ze werden met kleren en al in de zee gegooid.

~Marc Coene

→ Wanneer de laatste badgasten waren vertrokken, zo rond 18-19u, begon de opruiming. Elke avond weer alle stoelen en ligbedden opplooiën en door het warme, zachte zand naar de opslagcabine sleuren. Alle zeilen losmaken en oprollen en binnen stapelen. Hoe mooier de dag was, hoe later hij eindigde en hoe zwaarder je dat in armen en benen voelde.

← Als jonge gast wou je 's avonds nog niet naar huis. We trokken richting de redderscabine, the place to be voor al wie jong was.

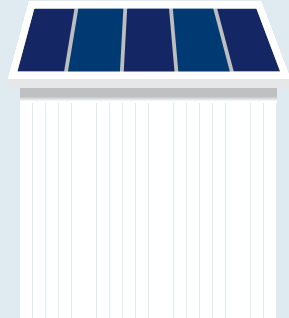
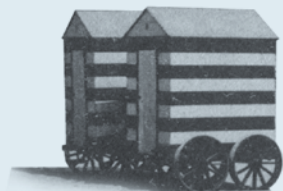
*Norbert en jobstudenten, Wenduine, 1987
Links naast Norbert staat Dries Vermeersch, uiterst links staat zijn tweelingbroer Roel.*

Collectie familie Vermeersch-Nijsters

OE ZEG JE?

Hoe heten de cabines, strandspullen en het personeel? We helpen je op weg. De gebruikte terminologie is soms wat verwarrend omdat veel woorden uit het oud-Frans komen.

Badkar - badkoets - badwagen
Tent(e) - **cabine** - strangecabine - strandcabine
Bathing machine (Engels)

Transat (afkorting van transatlantiques) of **chilienne**, genoemd naar de typische houten ligzetels met stoffen zitting in hangmatstijl die op de transatlantische vaarten werden gebruikt.

Stoel vroeger werden 'gewone stoelen' op het strand gezet. Ze lijken zo meegenomen uit de keuken of woonkamer.

Collectie Archief Gent

Korfstoel. Deze rieten stoel, vaak genummerd, vormde een cocon die beschutting gaf tegen felle zon en opwaaiend zand. Praktisch waren ze niet: zwaar om te versleuren, moeilijk neer te poten in het zand en ze vielen om.

Collectie Stad Oostende

Baigneur

Vroeger en vandaag de verhuurder van cabines en strandmeubilair. Helemaal in het begin van het strandtoerisme was de baigneur de begeleider bij het baden. Een **baigneuse hielp** de baadsters. Ze werden ook wel **badmeester of badmeesteres** genoemd. In Frankrijk sprak men van 'plagisten'.

Collectie Gemeente Middelkerke, uitgever De Graeve

Aide-baigneur

Iemand die met de bader mee in zee ging, ongeveer dezelfde functie als baigneur in het begin. Baders hadden blijkbaar nogal wat hulp nodig als ze zich in het water begaven. De (aide) baigneur keek natuurlijk ook toe op de veiligheid.

Femme-de-peine

Vermoedelijk iemand die zich bezighield met delicate zaken, denk aan de zedigheid bewaken, uitwerpselen van de paarden opruimen ... De bronnen zijn het niet helemaal zeker. Het kan ook gewoonweg een manusje-van-alles zijn geweest.